

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Slovenski narod mora najprej doseči notranjo spravo predno bo mogel uspešno voditi borbo za svoj življenjski obstanek!

LETNIK XL - VOLUME XL

JUNIJ 1989

ŠT.6 NO.6

NOVA EVROPA

Politiki, ki so doživeli razdejanje prve svetovne vojne, so že leta sanjali o novi družbeni ureditvi Evrope, ki bo preprečila reševanje medsebojnih sporov z uničevalnimi vojnami. Ena takih zamisli je bila zamisel, ki jo je predložil pacifist grof Coudenhove-Kalergi. L. 1923 je sprožil zamisel Panevrope, federacije evropskih držav po zgledu ZDA.

Medtem ni Evropa preživela samo še ene celo bolj strahotne vojne, ampak so se splošne razmere močno spremenile. Ponovni napori za novo politično organizacijo Evrope so se sicer nanašali predvsem na njen zapadni del. Glavni zagovorniki po l. 1945 so bili Churchill, R. Schuman, Adenauer in drugi.

Organizatorno obliko je dobilo gibanje pod vodstvom P. H. Spaaka. L. 1949 je bil ustanovljen Evropski svet, kateremu so sledile pozneje tako gospodarske kot tudi politične organizacije, vključno Evropski parlament (1958). Leto 1992 je določeno za uveljavitev Evropske skupnosti kot gospodarske enote. Zadnje čase govori tudi Gorbačov o skupni hiši Evropi, v kateri bo več zaključenih stanovanj, toda vse bodo pod eno streho. V svoji knjigi "Perestroika" (6. poglavje "Evropa v sovjetski zunanji politiki"; str. 190-209 v angleškem prevodu) je tudi naglasil, da spada Sovjetska zveza v Evropo. Pri tem se niti ni skliceval na Marksa in Engelsa, marveč na krščanstvo in na soudeležbo Rusov, Ukrajincev, Belorusov, Moldavcev, Litvancev, Latvijcev, Estoncev in Karelav pri oblikovanju evropske kulture. Tudi papež Janez Pavel II. zagovarja novo povezanost Evrope, ki naj bi združevala Vzhod in Zapad. Taki Evropi je postavil za zaščitnika poleg sv. Benedikta l. 1980 tudi sveta brata Cirila in Metoda, "da bi jo ščitila in vodila k edinosti, miru in zvestobi do lastnih duhovnih virov" (iz nagovora 8. nov. 1981 v slovaskem inštitutu sv. Cirila in Metoda v Rimu). Jacques Delors, predsednik Evropske komisije, je tudi javno izjavil, da bi se mogli prebivalci vzhodne Evrope "nam pridružiti nekega dne v taki ali drugačni obliki, če bodo izpolnili nujne pogoje glede človeških pravic, življenja in določenih družbenih pravil."

Tem prizadevanjem nudi večjo možnost ostvaritve vrsta sprememb tako v zunanjih okoliščinah kot tudi v mišljenju samem. Kot pa je to splošno zlasti pri spremembah v mišljenju, preteče dokaj časa, da postanejo nove zamisli splošno sprejete v širši družbi. V prehodni dobi moramo biti zato pripravljene na vrsto nasprotujočih si tendenc kot tudičasne spodrsjlaje v preteklost.

Vedno več držav se povezuje v velike gospodarske bloke, v katerih odpravljajo obstoječe omejitve v izmenjavi blaga in delovnih sil.

Medtem ko je Organizacija zedinjenih narodov še vedno zgrajena na individualistični fikciji suverene države, ki služi v mnogih primerih še vedno kot izgovor za neizpolnjevanje sprejetih obveznosti, kadar kakemu totalitarnemu režimu to ni po volji (n.pr. protesti proti kršenju človeških pravic), predstavljajo prav take mednarodne pogodbe za zaščito osebnih svobod korak do zloma možnosti družbenega nasilja nad človekovo osebnostjo.

Sicer je res, da je možno nekatere stvari, zlasti take, ki so sredstvenega značaja (n. pr. masovno proizvodnjo), do neke mere bolj uspešno in ceneje organizirati še po starih metodah industrijske proizvodnje, dovoljuje nova tehnika celo tu več gibljivosti in sprememb (programiranje strojev), ki omogočajo gospodarski uspeh tudi manjšim podjetjem. To pa omogoča obenem tudi večje upoštevanje družbenih vidikov (večjo osebno povezanost sodelavcev in njih večjo pritegnitev v celotni delovni proces) v gospodarstvu in upravi. Uporaba frekvenčne modulacije (FM) pri radijskih oddajah, televizija ter uporaba računalnikov pri tiskanju omogočajo tudi manjšim kulturnim skupinam polno kulturno udeleževanje, ki ni več v toliki meri odvisno od velikih denarnih sredstev.

Ta razvoj je tudi pokazal, da je stremenje po poenotenju, ki je bilo značilno za kulturo, ki jo je oblikovala industrijska družba in privedla do viška totalitarnosti, končno škodljiva tudi za gospodarstvo samo, ker zatira originalnost in iznajdljivost. Resnični napredek je možen le, če imajo posamezniki in tako imenovane vmesne družbe dovolj svobode za ustvarjanje in preizkušanje novih idej. Ko bo postalo bolj splošno priznано spoznanje, da je mnogovrstnost koristna in ne škodljiva, se bo izboljšal tudi položaj t.i. narodnih manjšin. Zlasti v Evropi ni mogoče zarisati državnih mej tako, da bi ustvarile čista narodna ozemlja, ker je prebivalstvo pač preveč pomešano.

Moderna tehnika je radikalno spremenila naš način življenja kot tudi mišljenja. Medtem ko še ni bilo tako dolgo, da je večina ljudi živela in umrla v istem kraju in so le izjemne osebe doživljale daljša potovanja (eden mojih sošolcev je prvič doživel potovanje z vlakom, ko je prišel študirat v gimnazijo), je danes vsaj za industrializiran svet izjema tisti, ki še ni bil na daljšem potovanju. Vojne in ideološka ter politična prega-

njanja pa so poslale milijone v daljne kraje, kamor bi se v rednih razmerah skoraj gotovo ne preselili. Taka potovanja in tudi nasilne preselitve pa dovoljujejo velikemu številu vpogled v druge kulture in načine življenja, ki se sicer razlikujejo od njihovih lastnih, ki pa so vendar izraz iste človeške narave.

Še večje spremembe so verjetno povzročila sodobna sredstva množičnega obveščevanja. Dočim predpostavljata časopis in knjiga za svojo učinkovitost pismenost ljudi, prenos po radiju in televiziji dosega tudi nepismene. Hitrost in vseobsežnost teh sredstev omogočata ne samo, da so obveščeni ljudje po celem svetu o nekem dogodku v nekaj minutah, ampak da so priče posameznih dogodkov istočasno celi kontinenti in včasih bolj ali manj celotno človeštvo. McLuhanova "globalna vas" postaja tako izkustvena stvarnost, ki jo utrjujejo tudi vseмирski poleti s slikami in pričevanji astronautov.

Tudi zamisel gospodarske avtarkije, ki je bila še pred nedavnim cilj mnogih držav, je postala zaradi vedno bolj prepletenega gospodarstva in delovanja multinarnodnih gospodarskih organizacij priznan anahronizem. V takem vzdušju pa bodo mogli posamezni narodi gojiti kulturno življenje neovirano kot celota brez ozira na to, v kateri državi žive.

Vsi ti ugodni momenti bodo pa brez haska, če Nova Evropa ne bo temeljila na skupnih vrednotah. Ker je bila zgodovinsko oblikovana po krščanstvu, je kaj naravno, da bodo te vrednote v skladu s krščanskimi, seveda očiščeni-mi od zgodovinskih družbenih primesi kot je bila n. pr. večkrat pretesna povezava med cerkvami in državo. Na drugi strani pa bodo morale prav te pristne vrednote obvarovati Novo Evropo tudi pred presežki bistveno pravih vrednot v zlorabo - svobode v razbrzdanost, strpnosti v zaščito zločinov, stremenje po izboljšanju gospodarskega stanja v potrošništvo, in podobno. Brez temeljite duhovne obnove bodo vsi napori za novo gospodarsko in politično preureditev Nove Evrope samo zidanje hiše na pesek.

Rudolf Čuješ

Slovenska ljudska šola v Celovcu.

V septembru bodo v Celovcu odprli novo konfesionalno privatno ljudsko šolo s pravico javnosti, za slovenske otroke od 1. do 3. razreda. Šolo bo financirala Mohorjeva družba z izjemo učiteljev, ki jih bo plačevala država. Ker bodo stroški s preurejanjem prostorov v Slomškovevemu domu zelo visoki, se Mohorjeva priporoča za pomoč pri Slovencih po svetu. Podprimo ta potreben korak naših bratov Korošcev in jim pomagajmo pri njihovi vnemi za narodne pravice!

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

 Subscription rates
 \$15.00 per year
 \$1.50 single issue

Advertising .45c per agate line

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada.

Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi

646 Euclid Ave., Toronto; ON M6G 2T5

Editorial Board

Urejuje konzorcij Slovenske Države

Zastopnika konzorcija SD:

Martin Duh

Calle 105, No. 4311

Villa Ballester, Argentina

Ludvik Jamnik

79 Watson Ave.

Toronto, ON M6S 4E2 Canada

 Letna naročnina znaša: Za Kanado in ZDA 15.dol., za Argentino in
 Brazilijo po dogovoru. Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija
 in druge države 12 dol.US. Po letalski pošti po dogovoru.

 Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva
 naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja

 BITI ČLAN HRANILNICE JE V KORIST TEBI
 IN V POMOČ PRIJATELJU

 SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA
 JANEZA E. KREKA V TORONTU

 Vam nudi vrsto bančnih uslug. Pogoji za raznovrstna posojila
 so zelo ugodni. Obresti na hranilne vloge so konkurenčne.

PREMISLI - POSTANI ČLAN

URADNE URE

646 EUCLID AVENUE

TEL. 532-4746

 PONEDELJEK - SREDA
 TOREK, ČETRTEK, PETEK
 SOBOTA

 10 a.m. - 4 p.m.
 10 a.m. - 8 p.m.
 10 a.m. - 1 p.m.

747 BROWN'S LINE

TEL. 252-6527

 TOREK
 ČETRTEK, PETEK
 SOBOTA

 5 p.m. - 8 p.m.
 1 p.m. - 8 p.m.
 9 a.m. - 12 noon

BOJAZLJIVI IN POMANJKANJE ZAVEDNOSTI.

Slovenski politični voditelji so v svojih izjavah ostali vodno bolj deklarativni kot praktični. Nobena še tako slovesna in večinsko sprejeta izjava naših narodnih zahtev ni prišla do dejanske izvedbe. Se najbolj vedena je do sedaj bila Majniška deklaracija, ki je dosegla, kar je bilo v njej zahtevanega: združitev jugoslovanskih narodov avstroogrške monarhije v eno državo. Toda ta je trajala le kratek mesec dni od 29. oktobra do 1. decembra 1918. Vendar je tudi ta kratkotrajnost pomenila in je dejansko bila prvi korak na poti do popolne državopolitične samostojnosti, recimo do suverenosti. Tudi Koroščeve Punktacije (Slovenska izjava) so ostale samo deklarativne, ker nobena zahtevanih točk do sedaj še ni dosegla uresničenja. OF in njene "osvobodilne" borbe ni vredno omenjati, ker resničen edini cilj njene inspiratorske KPS je bila socialna revolucija in vsiljenje Slovincem slovenske sovjetske republike po Stalinovih principih. Edino ta "program" je bil dosledno uresničen in tudi že dolga leta izvajan

PA LE S SILO.

Jugoslovanska "zavednost" slovenske partije.

Nedavni obisk predsednika slovenske republike, Janeza Stanovnika v Washing-

tonu, je vrhu slovenske partije prišel prav, da je preko uradnega predstavnika Slovencev prikazala jugoslovansko krizo izključno le kot gospodarsko. Iz vprašanj, ki so sledila Stanovnikovemu predavanju pa je bilo razvidno, da mu poslušalci niso verjeli. Na vprašanje, ali so "jugoslovanske federacije in jugoslovanske republike vznemirjene zaradi razgrajanja srbskih nacionalistov", in če je resnica, da "Milošević in Srbi hočejo prevladati v celi Jugoslaviji", je Stanovnik odgovoril: "Verjetno ste pravilno razumeli mojo prejšnjo razlago o izidu 17. zasedanja centralnega komiteja. Ves centralni komitej je v tajnem glasovanju dal vedeti, je opozoril Miloševića, naj se drži mej Srbije in naj ne sega preko njih (v druge republike, op.ur.) (Belgrajska "Politika" 14. decembra 1988). Janez Stanovnik se je verjetno hotel Miloševiću in Srbom prikupiti s takimi izjavami, pa se mu ni posrečilo. V isti številki "Politike" je namreč članek z naslovom "Demokrat, ki ne mara ljudstva, patriot, ki kleveta svojo domovino" kjer mu člankar očita med drugim: "Govorite o 17. seji CK ZKJ in trdite, da je ta zadala smrtni udarec spornemu šefu srbske komunistične partije. Torej ste se tudi vi pridružili onim v CK, ki so glasova-

li proti Srbiji... Zagovarjate tržno gospodarstvo, de facto pa ste proti enotnemu tržišču in splošno proti vsemu, kar diši po enotnosti, pričeniši z JNA in tako naprej (skupno izobraževanje, enotni sistemi itd). Govori se te dni, da Bavec trdi, da bodo Slovenci prej ali slej imeli svoj denar."

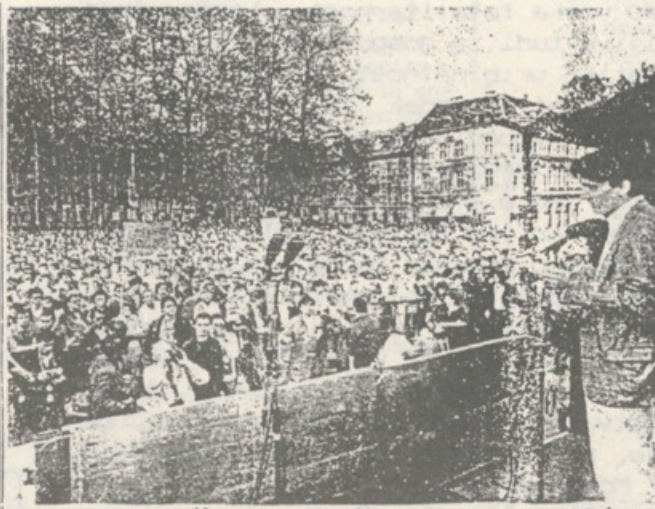
Nauk slovenskim komunističnim in nekomunističnim politikom.

Če v resnici slovenski komunistični voditelji govorijo, kar mislijo in čutijo, je jasno samo eno dejstvo: Takega jugoslovanstva Srbi ne marajo in ga odklanjajo. Slovenci in vsi drugi bi morali sprejeti jugoslovanstvo v obliki, kot si ga predstavljajo in zamišljajo Srbi, niti za las drugačno. Srbsko jugoslovanstvo pa že poznamo od samega začetka skupne države. Prvi izraz takega jugoslovanstva je bila že Vidovdanska ustava in so tudi vse druge "izboljšane in spremenjene" ustave. Tudi obetajoča se nova z vsemi svojimi amandmaji in izboljšanimi so kot vse dosedanje - z novimi frazami, z novim besedičenjem, spet en korak bliže končnemu cilju: Veliki Srbiji!

Tine Duh.

POLITIČNI RAZVOJ V SLOVENIJI.

V zadnjem času so se v Sloveniji formirale številne organizacije, ki bi jih v demokratskem svetu morali imenovati politične stranke opozicije; ime, ki je v domovini diktatorskega komunističnega sistema strogo prepovedano kot protizakonito. Pa vendar obstojajo, kot posledica (taktičnih?) koncesij, ki jih začasno tolerira Partija, ki doživlja največjo politično, gospodarsko in družbeno krizo, odkar si je pred 44 leti z nasiljem prisvojila oblast. Če je to popuščanje avtentično ali pa samo taktiziranje, da se pred zunanjim svetom predstavi kot režim "s človeškim obrazom", ki bi kot tak lažje od "kapitalistov" dobil nove kredite, se bo šele pokazalo. Dejstvo je, da so Slovenci do grla siti skorumpirane jugoslovanske diktature in pogumno kličejo vedno glasneje, kot Kitajci, Poljaki, Baltijci in tudi narodnosti Sovjetske zveze, po demokraciji in suverenosti. Pri teh zahtevah jih ne motijo niti grožnje s tajno policijo in

POKAZALI SMO POKORŠČINO, NE NEPOKORŠČINE - To je rekel predsednik Jože Školč na današnji javni in razirjeni seji predsedstva RK ZSMS. (Foto: Igor Modic)

armado, katerih učinkovitost je zelo dvomljiva spričo katastrofalnega poloma komunističnega gospodarstva in političnega sistema po celem svetu. Prisilje in nasilje nekaj časa zavira momentum nezadovoljstva, na dolgo roko pa ne osvaja src, kot vidimo na Kitajskem, Polj-

skem in tudi v Jugoslaviji. V učinkovitost sile so začeli dvomiti celo sami partijci, čeprav bodo skušali ohraniti svoje stolčke z vsemi sredstvi. Toda komunizem je v razsulu, prej ko slej se bo preživel ker s svojo zastarelo ideologijo ni kos problemom moderne tehnološke družbe. S svojimi nečloveško krvoločnimi metodami je obvladal skoraj pol sveta nad pol stoletja, sedaj ga pa čaka usoda George Orwellovega filma "Živalska farma", kjer so končno množice zasuznjenih, izčrpanih in sestradanih živali navalile na udobna bivališča rejenih "eminent pigs", njihovih krutih gospodarjev, s petimi, stirimij in tremi podbradki in jih brez orožja, samo s težo svojih teles zdrobile ob stenah njihove razkosne palače.

Napovedano pisanje na steno, Babilona "MANE, TEKEL, FARES" se končno le začneja uresničevati.

dalje na str. 3

POLITIČNI...

nadaljevanje s str.2

Danes obstojajo v Sloveniji nešteta društva, gibanja, zveze, odbori, vse še pod nadzorstvom od Partije kontrolirane SZDL, ki po poročilu v Delu dne 28. aprila že tudi sama hoče biti "svoja, ne desna roka Partije".

Te organizacije imajo široko podporo slovenskega ljudstva, kot so dokazale lani junija, ko so poslale nad 130 tisoč demonstrantov na Kongresni trg, nato v novembru, ko se je kljub slabemu vremenu na istem kraju zbralo na 10 tisoč discipliniranih Slovencev protestnikov in letos 8. maja, ko je ponovno protestiralo v Ljubljani nad 40 tisoč demokratično cutečih domoljubov, ki so zahtevali obnovitev ljubljanskega procesa "štirih" v slovenskem jeziku in se izreklo v tako imenovani "majniški deklaraciji" za POPOLNO SUVERENOST SLOVENIJE!

Te organizacije napovedujejo, da bodo svoje delovanje ojačile in obnovile, čim bi bile kršene pravice slovenskega naroda. (Glej članek "Ukrepi odbora..." na drugem mestu v SD)

CKZKS (Centralni Komitej Zveze Komunistov Slovenije) je na seji, dne 15. maja "Majniško Deklaracijo" zavrnil kot nesprejemljivo.

Glavne organizacije v Sloveniji:

Slovenska demokratska zveza,
Socialno demokratska zveza Slovenije,
Krščansko socialno gibanje,
Slovenska kmečka zveza,
Slovenska republikanska zveza,
Društvo slovenskih pisateljev,
Odbor za varstvo človekovih pravic na Kosovem,
Komisija za Pravičnost in Mir pri slov. škofovski konferenci,
Številni novo ustanovljeni nezavisni sindikati itd.

Vse te organizacije imajo sicer različne programe, imajo pa te-le skupne imenovalce:

1. Pluralistična družba (demokracija),
2. Svobodno gospodarstvo,
3. Suverena Slovenija, pri večini; z vključitvijo v Zapadno-evropski trg.

Slovenska demokratska zveza je začela te dni izdajati časopis DEMOKRACIJA, kot prilogo Gorenjskega glasu. Zaenkrat mesečnik, bo postal v kratkem tednik in nato celo dnevnik. Tako se bo pridružila znani Mladini, ki si prizadeva biti demokratska in ki naj išče in se bori za resnico in pravico. Včasih ji to ne uspe (Glej Mladina, št. 6, 17. februarja 1989)

Demokracija vabi druge zveze in združenja, naj pošiljajo prispevke v ta časopis, ki naj bi postal časopis slovenske alternative.

Kaj pa Slovenci v Kanadi?

Ali zanje tudi velja izjava Lech Walese, da je v Torontu več poljskih komunistov in njih prikolic kot v Varšavi? Opazovalec

Majniška deklaracija 1989

Nesporazumi, provokacije in tudi odkrite sovražnosti, ki jih danes doživljajo Slovenci v Jugoslaviji, nas prepričujejo o prelomnosti sedanjega zgodovinskega trenutka in nas obvezujejo, da v jasni obliki izrečemo svojo voljo, iz katere sledijo dejanja v prihodnosti.

Podpisniki te listine izjavljamo in sporočamo:

1. da hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda;
2. kot suverena država bomo samostojno odločali o povezavah z južnoslovanskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope;
3. glede na zgodovinska prizadevanja slovenskega naroda za politično samostojnost je slovenska država lahko utemeljena le na:
  - spoštovanju človekovih pravic in svoboščin,
  - demokraciji, ki vključuje politični pluralizem,
  - družbeni ureditvi, ki bo zagotavljala duhovno in gmotno blaginjo v skladu z naravnimi danostmi in v skladu s človeškimi zmoglostmi državljanov Slovenije.

Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska demokratska zveza, Slovenska kmečka zveza, Slovensko krščansko socialno gibanje, Socialdemokratska zveza Slovenije, 8. maja 1989.

Sreda, 10. maja 1989

Predsedstvo CK ZKS zavrača Majniško deklaracijo zaradi drugačnih političnih izhodišč

LJUBLJANA, 15. maja - Predsedstvo CK ZKS je na današnji seji, ki so se je udeležili tudi člani CK ZKJ iz Slovenije, razpravljalo o pripravah na 23. sejo CK ZKJ. Na tej seji bodo obravnavali razmere na Kosovu in naloge ZKJ. Govorili so tudi o poteku priprav na 11. kongres ZKS, ki bo decembra letos.

Ob razpravi o ustavnih dopolnilih in o začetku priprav izhodišč za novo ustavo so ocenili tudi potek

priprav besedila Slovenske deklaracije 1989 v socialistični zvezi Slovenije. Tretji osnutek besedila te deklaracije je bil objavljen v Delu, 10. maja. Menili so, da ta osnutek vsebuje tako razumevanje družbe, kot ga ima predsedstvo CK ZKS. Predvsem vsebuje možnost nadaljnega socialističnega razvoja Slovenije v SFRJ. Ob tem je predsedstvo ocenilo, da je Majniška deklaracija 1989, ki jo je pet sodelujočih pri Slovenski deklaraciji 1989 samostojno objavilo, pisana na podlagi drugačnih političnih izhodišč in jo zato zavrača, sporoča center za informiranje pri CK ZKS.

Delo 22. aprila 1989.

PREJELI SMO

Ukrepi odbora v primeru izvršitve kazni

LJUBLJANA, 21. aprila - Kolegij odbora za varstvo človekovih pravic je na svoji današnji seji sprejel določene ukrepe, ki naj bi jih začeli uresničevati z dnem, ko bi prvi obsojenec začel prestajati kazen. O teh ukrepih je obvestil vodstva vseh novoustanovljenih zvez v Sloveniji in predsedstvo RK ZSMS. Ukrepi so naslednji:

Civilno družbeni ukrepi

(Odbor bo seveda prepustil popolnoma prostu odločitvi obsojenim, kako bodo ravnali v zvezi s pozitivom na prestajanje kazni in bo navedene akcije in ukrepe smiselno izvajal ne glede na to, ali bodo obsojeni v zaporu ali kjerkoli drugje)

a. skliče protestno zborovanje v Ljubljani. Vse novoustanovljene zveze so že dale načelne pristaneke, da bodo v tem primeru nastopile kot soorganizatorice. Delovni naslov zborovanja: Proti izvršitvi neustavne in nelegalne sodbe! Za suverenost! Za spoštovanje človekovih pravic!

b. organizira v sodelovanju s soorganizatorji zborovanja vsakodnevna protestna zbiranja na prostem.

c. skupaj z DSP organizira protestne literarne večere z mednarodno udeležbo, v sodelovanju z drugimi strokovnimi društvi in združenji pa okrogle mize, javne tribune, ter druge tematske razprave s čimvečjo udeležbo.

d. skupaj z kolektivnimi člani organizira protestne ustavitve dela (kolektivne članice Odbora so mnoge sindikalne organizacije in tudi novoustanovljeni neodvisni sindikati, recimo neodvisni sindikat strojevodij, ki je že izrazil načelno pripravljenost za sodelovanje).

e. organizira in v sodelovanju s pododbori inicira podobne akcije po vsej Sloveniji.

f. takoj obvesti, aktivira in prosi za vsestransko pomoč mednarodne ter vladne, nevladne in alternativne organizacije ter novinarske hiše, s katerimi je vzpostavil stike (skupaj je naslovov teh organizacij in posameznikov 453). Takoj pripravi in izda posebno številko Independent Voices in angleščini z vsemi potrebnimi informacijami za mednarodne organizacije in javnost.

g. po sprotni presoji organizira posamezne nenasilne akcije civilnega protesta in državljanske nepokorščine, kot so:

protestni pohod (skupščina SRS, CK ZKS, predsedstvo SRS), protestni pohod ob žici »Po poteh okupirane Ljubljane«, neprekinjene straže opomina, sestavljene iz pripadnikov različnih zvez, društev in organizacij pred skupščino SRS, ki se menjavajo noč in dan, zasedba Univerze s spremljajočimi prireditvami, javni poziv, naj nihče ne hodi na ulice med 20. in 21. uro, nenadni javni protestni shodi na določenem mestu, bojkotiranje pouka ali samo določenih predmetov, nepriznanje luči ob določenem času, bojkotiranje javnih kulturnih in športnih prireditev, napisne akcije in trosejne letakov, azil zaprtim v poslopiju Univerze, akcije zbiranja podpisov in peticij, skupinske molitve, žive verige okrog določenih objektov, akcije protestnega molčanja v šolah, na javnih mestih in prireditvah, druge oblike civilne in državljanske nepokorščine, ki se porodijo spontano.

h. redno domače in mednarodno nadzorstvo nad režimom prestajanja kazni obsojencev in javna kontrola zaporniških oblasti, če se kdo od njih znajde v zaporu

Politične akcije

a. Odbor v primeru izvršitve kazni prouči smotnost nadaljnega sodelovanja v koordinaciji podpisnic Izjave proti izrednemu stanju na Kosovu in organizatorjev zborovanja v Cankarjevem domu. Gledano načelno je od izjave praktično že odstopil tisti del uradne politike, ki je formalno in politično podprl uvedbo izrednih ukrepov na Kosovu. Odbor v tem primeru tudi oceni smotnost dosedanjih načinov komunikacije s predstavniki slovenskih oblasti in uradne politike,

b. Odbor mora izposlovati nastop v skupščini Slovenije in ponovno oceniti odnos do skupščinske komisije. Enako velja za odnos do vseh uradnih političnih sil in oblastnih predstavnikov v Sloveniji in Jugoslaviji. Odbor bo enako postopanje predlagal tudi vsem alternativnim političnim organizacijam, s katerimi mora redno sodelovati in koordinirati vse akcije. V ta namen je potrebno javnost seznaniti z vsebino vseh dosedanjih pogovorov predstavnikov Odbora s predstavniki slovenske oblasti in politike.

c. Okrepiti moramo mednarodno dejavnost in zagotoviti solidarnost mednarodnih vladnih, nevladnih in političnih organizacij v Evropi in v svetu z Odborovo dejavnostjo. Posebej je potrebno organizirati informiranje mednarodne javnosti (Independent voices).

Potrebni organizacijski ukrepi

a. Ključne odločitve sprejeti na plenarnem zasedanju Odbora in o vseh akcijah sproti in redno obveščati javnost.

b. Takoj začeti z organizacijo alternativnega informacijskega sistema, pri čemer je poleg RS in Mladine potrebno takoj začeti z uvajanjem sistema informiranja »od ust do ust«. Za to se

Odbor takoj pridružuje pobudi alternativnih organizacij, ki po tej poti sklicujejo zborovanja pred Prešernovim spomenikom, ki se začnejo v četrtek, 13. 4. ob 17. in bodo trajala do vrnitve rezervistov s Kosova.

c. Takoj začeti z zavarovanjem in arhiviranjem najpomembnejšega gradiva Odbora.

d. Sproti aktualizirati vse najnovejše informacije o članih kolegija Odbora in predstavnikih alternativnih zvez.

e. Zagotoviti finančno neodvisnost in samostojnost Odbora.

f. Izpeljati osnovno delitev dela v kolegiju (delovanje v javnosti in z javnostjo, sodelovanje z alternativnimi zvezami, strokovno delo - pravniki, odvetniki, organizacijsko delo...)

g. Razširitev dejavnosti odbora

Z izvršitvijo kazni zoper prvega izmed četverice bodo ustvarjene možnosti in hkrati dobljen preizkušen model za vsa nadaljna podobna ravnanja civilnih in vojaških oblasti v Sloveniji. Zato je izvršitev te kazni točka, na kateri se odloča o principielnih vprašanjih svobode posameznika in nacionalne suverenosti in na kateri se tehtata naša skupna usoda in prihodnost.

V zvezi s tem dejstvom in v skladu z načrtovanimi akcijami in ukrepi iz 1. točke kolegij predlaga Odboru, da svojo dejavnost razširi s 5. točko, ki se glasi:

Zaščita in medsebojna pomoč vsem članom Odbora in vsem drugim državljanom, ki bi se zaradi svoje dejavnosti v okviru Odborovih akcij znašli pod politično, policijsko ali sodno represijo.

Odbor mora v javnih pozivih zagotoviti razširitev svoje dejavnosti na preventivne samozastitne ukrepe za zaščito sodelujočih pri njegovih akcijah. Načeloma je razumljivo, da bo Odbor ščitil vsakogar, ki bi utegnil biti zaradi sodelovanja pri tem izpostavljen prisili državnih organov ali kogarkoli drugega. V ta namen bo Odbor zagotovil sodelovanje odvetnikov, pravnikov itd. in izdal najnunejša navodila za obnašanje državljanov v primeru pripora, aretacije, ovadbe itd.

Demonstracija v Ljubljani Za svobodo

Potem ko so v začetku maja slovenski miličniki s prisilo odvedli publicista Janeza Janša v zapor, se je v Sloveniji dvignil širok val ogorčenja in protesta. V ponedeljek, 8. maja, so mladinska organizacija, Odbor za varstvo človekovih pravic in vse novonastale zveze priredile odprto javno sejo na Trgu osvoboditve v Ljubljani. Oblasti so namreč prepovedale protestni shod. V mogočni manifestaciji je nad štirideset tisoč ljudi izrazilo zahtevo po obnovitvi ljubljanskega procesa, v tako imenovani "majniški deklaraciji" pa se je izreklo za popolno suverenost Slovenije. Iz Celovca so javnemu shodu poslali solidarnostno izjavo sodelavci in uredniki vseslovenske revije Celovski Zvon in člani skupine "Slovenščina, moj jezik". V izjavi je med drugim rečeno:

"Kdor bo zaprl štiri zveste sirove slovenskega naroda, bo v resnici zaprl slovenski narod, v štirih zvestih pa bo slavila notranjo, čez čas pa tudi zunanjo zmago svoboda sama. Želimo božjega blagoslova vašemu dejanju. Z molitvijo, s to po našem mnenju najučinkovitejšo obliko protesta, smo z vami na trgu, ki nosi tako pomenljivo ime za današnji dogodek. Z isto molitvijo pa smo tudi z vašimi nasprotniki in morda celo preganjalci. Tudi v njih vidimo dostojanstvena človeška bitja, ki jim greh, ki sicer tudi nam ni tuj, zakriva pogled na resnico in hromi čut pravičnosti. Svoboda, za katero si skupaj prizadevamo, bo tudi svoboda zanje, sicer bi ne bila za nikogar.

Prisrčno vas pozdravljamo in kličemo k upanju, saj je nad resničnostjo še višja resničnost, zoper katero človeški ključni ne morejo nič!"

Nedelja - 14. maja 1989.

Čestitamo!

Škoda, da niso podobne izjave solidarnosti poslale v Ljubljano tudi slovenski izobraženci iz Trsta, da bi z njo malo pripomogli k uresničenju skupnega slovenskega kulturnega prostora.

Prip. Uredn.

POEZIJA TEDNA

Prebudi se, rojak (borbeni napev)

Prebudi se, rojak,
dovoli bilo je spanja!
Pokonci zdaj, le brč v korak,
že plat zvona pozvanja!

Prebudi se, rojak,
ni čas za apatijo!
Ogrožen je domati prag,
glej, Srbi že prežijo!

Prebudi se, rojak!
S tovaršem ob rami
pogumom v boj do novih zmag,
da bomo kmalo sami!

Prebudi se, rojak,
razvijmo vse zastave!
Obrani zdaj, nastojnik,
pratico in postate!

Prebudi se, rojak,
in prvi za orožje!
Če ti le las skrivni sotrag,
bo kaznovan najstrože!

Prebudi se, rojak,
ni daleč Črna gora.
Čez Kolpo gre bradat rojak,
to ni le nočna mora!

Prebudi se, rojak,
na svoje se odcepi!
Sam tebi le bot te mejak
v demovni lepi.

Zložil OTON PLATON

14. številka MLADINE (14. aprila 89)

Umrla je cesarica Cita

Veličasten pogreb je imela na Dunaju zadnja cesarica v Evropi, Cita Bourbon-Parma, dne 1. velikega travna. Iz stolnice sv. Štefana je po pogrebni maši in slovesnosti odpeljala pogrebna kočija cesarske rodbine Habsburg, v katero so bili vpreženi črni konji, proti rodbinski grobnici pri kapucinih. Sprevod je šel mimo starega cesarskega dvora Hofburg naokrog, skoraj do Koroške ceste in potem zavil h kapucinom.

Po starem obredu so potrkali na vrata kapucinov, kjer je vratar vprašal, kdo želi vstopiti. Odgovor: "Cesarica, kraljica..." z vsemi naslovi vladarice dežel, ki so pripadale nekoč njenemu žezlu. Odgovor kapucinov: "Ne poznamo!" Trkanje se ponovi, in spet enak odgovor. Ob tretjem trkanju pa odgovorijo iz spreveda: "Uboga grešnica Cita želi vstopiti." Kapucini tedaj odprejo vrata: "Naj vstopi!"

Cesarica, ki se nikoli ni odpovedala svojemu cesarskemu naslovu, ki ji je pravno pripadal, je živela zadnja leta v Švici. Po prvi svetovni vojni je morala z možem, mladim cesarjem Karlom, zapustiti Avstrijo, in po bivanju na Ogrskem, kjer je bil cesar Karol tudi ogrski kralj, sta se morala z otroci po državnem udaru, ki ga je izvedel admiral Horthy, znova umakniti v pregnanstvo na otok Madeira. Tu je rodbina živela v pomanjkanju in Karel je čez kako leto umrl, star komaj 33 let.

Evropske vlade, predvsem v Angliji in Franciji, so bile takrat v rokah prostožidarjev, ki so že pred

POGREB CESARICE ZITE — v soboto, 1. aprila, je bil na Dunaju pogreb nekdanje avstrijske cesarice Zite. Najprej je bil v stolnici sv. Štefana slovesen rekviem za pokojno cesarico, po rekviemu pa je šel pogrebni sprevod s krsto pokojne od stolnice sv. Štefana k cesarski grobnici v dunajskem kapucinskem samostanu. Tu je pogrebne obrede vodil kardinal König, rekviem v stolnici pa je celebriral dunajski nadškof kardinal Groer. Pri rekviemu so bile prošnje vernikov v jeziki narodov, ki so nekoč spadali v avstroogrsko monarhijo — ena prošnja torej tudi v slovenskem jeziku. Katoliško Cerkev na Madžarskem je pri pogrebu zastopal madžarski primas kardinal Laszlo Paskal. Na posnetku: začetek pogrebnega spreveda na Trgu sv. Štefana. Katoliška škofa v ospredju sta Laszlo in Berg. Berite tudi MI VAM na 2. strani. Foto: Günter

prvo svetovno vojno delovali proti zadnji katoliški državi na svetu. Danes je znano, da je prostožidarska loža spravila Italijo v vojno z Avstrijo, ki je terjala nad pol milijona padlih Italijanov.

Zlom Avstrije leta 1918 je Slovence sicer rešil pred pohodom nemštva, usmerjenim čez slovensko ozemlje proti Jadranu. Obenem pa je prinesel vključitev v jugoslovansko državo, ki pravno nikoli ni bila potrjena, tako da bi se zanjo odločilo slovensko ljudstvo na javnem glasovanju.

Še več! Vstop v kraljevino SHS, ki ga je sklenila narodna vlada v Ljubljani s pridružitvijo narodnemu veču v Zagrebu, čigar odposlanstvo je šlo potem v Beograd, ni bil nikoli ratificiran v kakem slovenskem parlamentu,

kateroga sploh niso bili sklicali. Prav tako ni noben slovenski parlament s potrebno dvotretjinsko večino izglasoval spremembe ustave, s čimer bi prekinil zgodovinske in pravne zveze z dinastijo Habsburg. Vstop v novo kraljevino SHS je bil torej ustavnopravno neveljaven.

To je treba priznati ne glede na to, kakšna so naša čustva, ali slovenska ali jugoslavenska, panslovenska, internacionalna ipd.. Jasno pa je, da politični pisci v Sloveniji danes to pravno bistvo prikrivajo, izhajajoč pri ocenjevanju dogodkov ob koncu prve vojne iz revolucionarnega "prava", nekakšnega samooklicanega prava množic, ki naj bi se

odločile za Jugoslavijo. To izhodišče sicer ni brez vsebine, saj je mogoče s propagando preko tiska in javnih prireditev res pripraviti ljudi na ustrezno politično mišljenje. Toda vse to mora biti zatem tudi izvedeno z ustreznimi ustavnopravnimi akti, ki jih pa v tem primeru ni bilo.

Vsled tega pomeni smrt cesarice Cite, kakor se že slisi nenavadno, v ustavnopravnem pogledu tudi smrt zadnje postavne kneginje slovenskih dežel. Vse od prve vojne dalje pa traja pri Slovencih, formalno vzeto, neustavno pravno stanje in bo trajalo vse dotlej, dokler se slovenski narod z javnim glasovanjem ne bo odločil, v kakšni državni tvorbi hoče živeti, ali v jugoslovanski ali slovenski ali v združeni Evropi.

Slovenska "znanost" in kriminal

Iz ljubljanskega tednika Mladina (24.2. letos) zvmemo, da je leta 1972 psihiater M. Petelin na Psihiatrični kliniki v Ljubljani ocenil prof. Vilčnika za moteno osebo. Omenjeni je bil v sodnem postopku že od leta 1967, ker je mdr. izjavil: "Marksizem in Goričarjeva Sociologija sta zame šund literatura", in tudi: "Tovariš Kardelj je prašič iz Orwellove Živalske farne", ter še kaj.

Iz omenjenega poročila ni razvidno, kam so potem spravili Vilčnika in ga "zdravili" kot norega. Mladina pa omenja druge primere, ki pričajo, kako se je takšnim osebam dogajalo, če so se pregrešili zaradi t.i. verbalnih deliktov. Polkovnik Veljković iz Beograda npr. je preživel v nevropsihiatričnem oddelku beograjskega zapora celih 15 let. Vsi ti ljudje, dasi razglašeni za duševno motene, so bili pod nadzorstvom pravosodja, to je policije, in ne zdravstva. Po "zdravljenju" pa so postali res nori. Na njih so uporabljali razne elektrošoke itd.

Povezava slovenske

"znanosti" s policijo pa ne zadeva samo zdravstva, temveč v veliki meri celotno ljubljansko univerzo. Že v šestdesetih letih npr. je nastal škandal, ko sta na arhitekturi znana Mihevc in Ravnikar prodajala diplome študentov. V humanističnih vedah, kot zgodovinopisje ali jezikoslovje, pa je iznašanje poniževalne podobe slovenskega naroda kot naroda hlapcev in dekel pod tujim jarmom naravnost dirgirana iz Beograda oz. iz tamkajšnjih unitarističnih krogov. Tako naj bi na "znanstven" način ohranili slovensko zavest in vcepjali sram slovenskim ljudem pred njih lastnim poreklom.

Na svetu bi komaj našli primer, mogoče pri Ukrajincih, da jim je uradna znanost tako popačila predstave o lastni biti, kakor jo je Slovecem. Ne glede na mnoge dosežke in tudi sposobne osebnosti lahko rečemo, da je ljubljanska univerza postala za lasten narod univerza sramote, ki hromi slovensko mišljenje. Pod nadzorstvom tajne službe in za namene beograjskega unitarizma.

ING. CIRIL PLEŠKO: DVOJNI MASTER!

Dne 5. junija t.l. je prejel diplomu MASTER OF ENGINEERING na Fakulteti Mechanical Engineering Torontske Univerze, ing. Ciril Pleško. Predmet zelo uspešne disertacije je bil: Physical Aspects of Bubble Motion. To je bila že njegova druga Master diploma. Prvo, Master of Applied Science je dobil leta 1979 na Fakulteti of Civil Engineering iste univerze. Rojen v Torontu, "Master" tudi v slovenskem jeziku se poleg akademskih in poklicnih interesov zanima za in aktivno sodeluje v slovenskih kulturnih, verskih in družabnih organizacijah. Zelo se zanima tudi za politični razvoj v domovini in podpira idejo slovenske suverenosti. Mlademu znanstveniku čestitamo in mu želimo mnogo uspeha v njegovih bodočih načrtih!

LAŽNI SPOMENIKI: ljubljansko županstvo je voljno odstraniti sporni (sramotilni) spomenik izpred ljubljanske škofije, pa se temu upira Zveza borcev, ki pa je dejansko samo paravan (kamufლა) op.p.) stalinističnega jedra slovenske partije.

Župnijska hranilnica in posojilnica "Slovenija"

Vam nudi razne finančne usluge: Posojila za hiše, avtomobile, potovanja, študij itd. Vaši prihranki pa se obrestujejo po najvišji možni stopnji.

Poslužite se naše slovenske finančne ustanove!

URADNE URE

na Manning Ave., Toronto

Torek — sredo 10 a.m. — 3 p.m.
Četrtek — petek 10 a.m. — 8 p.m.
Sobota 10 a.m. — 1 p.m.

Tel.: 531-8475

na 739 Brown's Line, Toronto

Torek — sredo 10 a.m. — 3 p.m.
Četrtek — petek 12 p.m. — 8 p.m.
Sobota 10 a.m. — 1 p.m.

Tel.: 255-1742

v Hamiltonu pri sv. Gregoriju Velikem

Vsak petek od 4h do 8h zvečer.
Sobota — 10 a.m. — 1 p.m.

Tel.: 561-9952

UREDNIŠTVU SLOVENSKE DRŽAVE:

Spoštovani rojaki,

Pošiljam Vam kopijo iz mariborskega "Večera" od 1. aprila 1989 morda jo odtisnete, ker je vsebina zelo značilna za razumevanje položaja pri nas doma.

V ljubljanski skupščini je bila v četrtek razprava o položaju v Jugoslaviji po razglasu vojnega stanja v tej pokrajini, Kosovem. Nenavadno se mi zdi, da nekateri člani skupščine odprto kličejo Slovence k pobegu iz "posebnih" enot milice, ki "pomirjujejo" Kosovce-Albance, ker so baje rzburjeni.

Kot vidite, je mera svobode vsaj v Sloveniji momentalno nenavadno velika. Treba je vedeti, da oblast, Zveza komunistov Slovenije, to verbalno svobodo ne dopušča iz notranjega prepričanja, da je svoboda besede in črke originalna pravica človeka in državljana, ne, ona je vpričo katastrofalnega gospodarskega in političnega stanja v deželi, prisiljena dopuščati svobodo govora, ker bi drugače narod morda eksplodiral. Torej, zgolj taktična svoboda, na čas. To mi vem.

Na taisti seji skupščine je spregovoril tudi Stane Dolanc, naš policist in dogmatik, visok položaj v Beogradu. On se glasno sprašuje: "Vprašajmo se, kje

smo grešili", (glej prilogo!) kot da bi ne vedel, kje so "grešili"...

Greh je ves marksistično-leninistično-titovsko pofarban sistem, ki je vrgel vse narode Jugoslavije v tragičen položaj obupa, revščine, propada. Partija je kriva, ker ni sposobna voditi državo. Partija je totalno koruptirana in prežeta z egoizmi in bojaznijo pred tajno policijo in predvsem vojsko. Samo vojaška in tajna policija drži to nasilno državo skupaj.

Nam bo kmalu moralo poiti potrpljenje, zgrabiti bomo morali za grablje in vile, sami mi delavci, ker nam nihče ne pomaga več. Lažejo nam zdaj in ustvarjajo klimo pričakovanja, čes, jutri bo oblast že storila vse potrebno, da se rešimo iz strašne krize. Samo tolažijo nas, da se ne bi pobunili do konca...

Končno pa se bomo morali, čeprav bo partija-Dolanc, poslala tanke nad nas, da nas postreljajo. To smo si priborili v slavni NOV! Izdani so vsi ideali osvoboditve! Ta oblast je hujša kot fašizem. Naj jo hudič vzame!

S pozdravi vsem bralcem in rojakom po vsej Ameriki.

Maribor, 3. aprila 1989

Matija Jež

YOUR BEST BUY IN FRESH CULTURED DAIRY PRODUCTS

- YOGURTS • CREAM CHEESE
- PRESSED COTTAGE CHEESE
- SOUR CREAM • COTTAGE CHEESE
- DRINKING YOGURT

NEW YOGURT BASED SALAD DRESSINGS "THE YOGURT LOVER'S DRESSING" NEW

QUALITY and TASTE you can TRUST

Try Biobest Yogurt and Famous

Astro Dome Granola Yogurt.

NOW! Both with Fruit on the Bottom

ASTRO PRODUCTS AVAILABLE AT FINE DAIRY COUNTERS

ASTRO DAIRY PRODUCTS LTD., ETOBICOKE, ONTARIO